

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԻ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

Rev. Père G. Kalémkarian Mechitaristengasse
N 4 Vienne

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պուխարիոյ համար Տարեկան 12 ֆր.
» » Վեցամսեայ 6 ֆր.
Արտասահմանի համար (երկու քիւր մեկ ծրարով) Տարեկան 14, վեցամսեայ 7 ֆր.
ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐԵԼԻ

Համակ դրամ եռայն դրկի հետեւեալ հասցեով
ԽՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎՈՒՆԿ» ԼՐԱԳՐԱԿ. — Վ.Ս.Ն.Ա. (Պուլկարիա)
Редакция на вѣстникъ
«Иравункъ»
ВАРНА (България)
Rédaction du journal
«Iraounk»
V A R N A (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
էս չեն դրկուիր եւ յարմար դասուած-
ները միայն կը հրատարակուին աւ-
տոմատիկ եւ չեն վճարուիր:
Իրանուցման տողը 20 սանթիմ. երե-
սեակ տեղի անգամներու համար 20 0/0
գեղջ կը լինի:

ԱԶԳ

Յառաջիկայ սեպտեմբեր 19ին
նոր թաղ. խորհրդի մը ընտրու-
թեան պիտի ձեռնարկուի Սահմա-
նադրութեան օրէնքի համաձայն,
ուստի այս սուլիւ թախանձագին
կը խնդրեմ արգոյ հասարակութե-
նէն, որ բարեհաճին ազգասիրա-
բար Ս. Պատարագի աւարտումէն
քիչ ետք նոյն օրը Ազգ. վարժա-
րան գալ:

Ամեն անոնք որ ընտրելու իրա-
ւունք ունին, կը սիրեմ յուսալ որ
ներկայ իբր հրաւիրագիր համա-
րելով կը փութան հանդէպ ազ-
գին ունեցած պարտքերնին յիշ-
եալ օրը խզի մտօք կատարելու:
Մնամ աղօթարար
Տէր Մարտիրոս Մարտիրոսեան(*)
9 սեպտ. 99 Վառնա

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բարեկ, 2/14 սեպտ. 99

Հոովմեական Հայոց նորընտիր
Պատրիարք Տ. Էմմանուէլիանի
ընտրութեան դէմ աշխարհական
դասէն դժգոհութիւնը երթալով
աւելնալու վրայ է, այնպէս որ
ընտրութիւնը Սուլթանի կողմէ
վաւերանալէ շատ հեռի ըլլալէ
զատ իմօտոյ նորոգ ընտրութեան
մը խօսք կայ. զի աշխարհական
դասակարգին ամենազգեցիկ մասը
նորընտիր Պատրիարքը օտարամուլ
և հետեւաբար երկրին շահերուն
փնտռող մէկը ներկայացնելով կա-
ռավարութեան համոզած է ի մօ-
տոյ չեղեալ հռչակել տալ ընտրու-
թիւնը:

Մի խիստ կարեւոր լուր եւ:
Սուլթան Համիտի ձեռք հաս-
տատեալ և յետոյ դարձեալ անոր
ձեռք ջնջուած Օսմ. Սահմանա-
դրութիւնը և Երեսփոխանական
ժողովը վերահաստատել որոշուե-
ր:

(*) Այս տէրաւորին ալ գոնէ ստորա-
գրութիւնը չիտակ գրել չկրցինք սով-
որեցնել: Տէր հայր, ուշադրութիւն ը-
լէք կը խնդրեմ, ոտորագրութեան մէջ
«Տէր, էֆ, պարոն, պէյ» բառերը չեն
գործածուիր, ուստի իբրեւ քահանայ
այսպէս գրելու էք «Մարտիրոս քահա-
նայ Մարտիրոսեան»:

Խմբագր.

է: Անհաւատալի պիտի երեւի խել
Սուլթանին այս վերջերս ցոյց
տուած փութկոտութիւնը, ըստ
որում եթէ Սուլթանին մնայ ե-
ղեր ցարդ վերահաստատուած պի-
տի ըլլայ, բայց զինքը չըջա-
պատողները Սահմանադրութեան
վերահաստատումէն իր անձին դէմ
յառաջ գալիք միասնեք ի մէջ բե-
րելով, մինչեւ հիմայ արգելք կը
հանդիսանան եղեր: Սակայն վեր-
ջերս տեղի ունեցած տաք վիճա-
բանութիւններու միջոցին վերջնա-
կանապէս որոշուեք է Օսմ. Սահ-
մանադրութեան վերահաստատու-
մը, բայց մինչեւ որ յարակից
խնդիրները ու ձեւակերպութիւն-
ները լրանան որոշուեք է ամեն ինչ
ժաճելու: Այս կարեւոր գաղտնի-
քը երեւան հանող անձը իբր ան-
խուսափելի հետեւութիւն այս ո-
րոշման սա համոզումը յայտնած
է որ երեսփոխանական ժողովոյ
առաջին նիստին իսկ Սուլթանը
իւր անձին դէմ ամենափոքր դժ-
գոհութեան ցոյց մը տեսնելուն
պէս պիտի հրաժարի եղեր: Ինչ-
պաստ որո՞ւ...:

Ստոյգ աղբիւրէ բղխող այս
լուր եթէ իրականանայ Երիտա-
սարդ թուրքերուն աչքը լոյս. իսկ
Հայերո՞ւս...:

Ա.

ԳԱԶՐԵԻ ՅԱՅՈՑ ՅՈՒՋՄԱՆ ԱՌԹԻ

Գահիրէ, 12 սեպտ. 99

Ժամանակէ մը ի վեր տեղւոյս
ժողովրդական մասին և ազգ. քա-
ղաքական ու կրօնական վարչու-
թեան մէջ տհաճութիւն մը բաց-
ուած է. անհատական, ամուսնա-
կան, և ամենամեծն պատրիարքին
«յիշուի յիշուի» ի խնդիրոյն առ-
թիւ: Սեպտ. 3 կիրակի օր ե.
կեղեցւոյ մէջ պատարագի ժամա-
նակ Օրմանեանը յիշուելու պա-
հուն ժողովրդի մէջէն երիտա-
սարդ մը. «տէր պապա սխալեցաք
չ'պիտի յիշուի» ըսելով աղմուկ
հանեց սակայն ապարդիւն անց-
նելով շարունակուեցաւ արար-
դութիւնը անխափան: Նոյն պա-
հուն երբ դուրսը գտնուողներու և
թաղական աղաներու 1-2ին ու
Տէր Մամբրէ հօր (որ տեղւոյս

տեղապահի փոխանորդն է) միջեւ
խօսակցութիւն մը սկսած է պա-
տահածին վրայ, թաղական աղա-
յին մին ըսած է որ այդպէս սը-
րիկաները կառավարութեան յանձ-
նելէ զատ ուրիշ միջոց չկայ. և
Տ. Մամբրէն ալ յարմար դատած
է այդպիսի անկարգութիւն հա-
նողը ապտակով լռեցնելու: Նոյն
կիրակուան դէպքը այսպէս վեր-
ջանալով յաջորդ կիրակի այսինքն
10 սեպտ. (Ը. Ե.) պատարագի նոյն
միջոցին արդէն զրգուռած ժողո-
վրդի կողմէ մեծամասնութիւն մը
«Ն'յիշուի չ'յիշուի բողոք» բարձ-
րացուց. որուն պատասխան քա-
հանանքէ մին եկեղեցւոյ բեմէն
յորդոր կարգաց ըսելով թէ ինչ-
պէս կրնանք չ'յիշել մենք երբ
հրաւիր ենթակայ ենք, և պատ-
հառ ու փաստ բերաւ թէ ամեն
շարժում պատրիարքարանին հետ
թղթակցութիւն ունինք, երբ չը
ճանչնանք ահագին փնտսեր յա-
ռաջ պիտի գան տեղւոյս առաջ-
նորդարանական ամեն գործոց. և
ուրիշ կարգ մը այսօրինակ խօս-
քերէ վերջ արարողութիւնը շա-
րունակուեցաւ. նոյն պահուն թա-
ղական աղաներուն մին կծիկը
դրած էր արդէն, բակը մոմ ծա-
խուած տեղէն. և այդ այն աղան
էր որ նախորդ կիրակի այդպի-
սի ցուցարարները ոստիկանու-
թեան յանձնել սպառնացաւ:

Եկեղեցւոյ աւարտումէն վերջ
Տ. Մամբրէ և ազաններէն մին
առջեւնին թուղթ ու զրիչ դրած
կը հրաւիրէին ժողովուրդը ստո-
րագրել այդ թղթին մէջ եթէ չեն
ուզեր որ պատրիարքն յիշուի.
բնականաբար այդ անմիտ ձեռ-
նարկէն խնդիրը պիտի բորբոքէր,
և այնպէս ալ եղաւ: Ժողովուր-
դին և տէր պապին միջեւ վէճը
այնչափ յառաջ գնաց որ տէր պա-
պան իւր առաջադրած նպատակն
ի գործ դնելով անիրաւ ապտակ
մը իջեցուց այն երիտասարդին որ
թէ նախորդ և թէ այդ կիրակի-
ուայ չ'յիշուիին մէջ մաս ունե-
ցած էր. ժողովուրդը յուզուեցաւ
և խառնակութիւնն սկսաւ, որոնց
կը մասնակցէին նաեւ կիներ:
Բարեբախտաբար այն աղաները
որ ներկայ էին հոտ նոյնպէս և

տէր պապան մօմին բանկալը մտ-
նել և լռելու խոհեմութիւնը ունե-
ցան. կարգ մը պահպանողականք
ալ ժողովուրդին յուզումը դադրեց-
նել ջանալով յաջողեցան հանդար-
տեցնել ու աղետալի հետեւանքի
մը առջեւն առնել: Սակայն ցա-
ւախին այն է որ ջոկերը վճռած
են ամեն միջոցով զսպել և խոր-
տակել ժողովրդի կամքը, իրենց
ազդեցութիւնը միշտ վեր պահե-
լու համար փարաօններու այս
երկրին մէջ. բռնապետական դը-
րութիւն մը որ միայն թուրքե-
րուն յատուկ է: Խնդիրն այժմ
այն վիճակին հասած է որ որո-
շած են ըստ առաջինն ոստիկան
բերել եկեղեցւոյ բակն, մինչեւ
վերջը կեցնել իրենց անարդար
կառքը այդպէսով յարգել տալու
համար, առոր համար դրամ ալ
ծախսել հարկ է ու այդ ալ յանձն
առած ին, բնականաբար եկեղեց-
ւոյ դրամէն, որ ըսել է ժողովր-
դին դրամովն ժողովուրդին ար-
դար իրաւունքն բռնաբարել:

Ժողովրդաւեր մը

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԵԾԱԳՈՑՆ ԱՂԵՏԸ

(Շարունակութիւն նախորդ քիւնէն)

Ինչպէս ըսինք, Միջերկրականի
հարաւային եղերքին վրայ կը
գտնուի Մօնթէ Գաուլօ և իր գաղջ
ու հեշտալի կլիմային հետ ոչ ի-
տալեան պայծառ երկինքը՝ այն-
քան անգամ երգուած և ոչ ալ Ե-
գիպտական մեղի ու վաւաշտ մթ-
նոլորտը կարող են մրցելու:

Անմահ Օտեանի ղիսպատնի
ձօնած երգը աւելի պատշաճ էր
վերին Մօնթէ Գաուլօի կողին մէջ
Ռիվիէռա Բալասի պատշգամին
վրայ երգուիլ, առջեւն ունենալով
ծովուն անհունութիւնը և քաղաք-
ներու միակ երրորդութեան հի-
ասքանչ տեսարանները:

Ամառն ու յաւիտենական գա-
րունն է, որ կը թափաւորեն մըշ-
տապէս և ասոնք միացած մարդ-
կային հազար ու մէկ խնամքներու
հետ, Մօնթէ Գաուլօն կընեն Տի-
եղերքի անզուգական դրախտը,
յաւէտ ծաղկագեղ ու մըշտադա-
լար:

Ծայրագոյն Արեւելքէն սկսեալ, մինչեւ Ծայրագոյն հիւսիս, ամենքըն ալ զրկած են իրենց ծաղկանց ու բոյսերու ներկայացուցիչները Մօնթէ Գառլօի պարտէզին, ուր դժբաղդ թէ երջանիկ խաղացողներ կերթան հաւասարապէս շունչ առնելու և եթէ բարեպաշտ են այդ զգլխիչ տեսարանին առջիւ Առտու ծոյ մեծութեանը զրայ հիանալու, վասնզի ուրիշ և ոչ մէկ տեղ կարելի է այնքան մեծ անանել զԱստուած, այնքան բազմազան ու միանոյն տեղ ամփոփուած դտնելով Անոր ստեղծագործութեան հրաշալի մանրամասնութիւնը մը:

Այս ծաղիկներով, այս բոյսերով մարդկային հանճարի այս իրական դրախտով կը շրջապատուի խաղաւորանք զառիկի մը վրայ, որ կիշխէ լայնածաւալ Միջերկրականի մէկ կարեւոր մասին:

Աշխարհիս չորս կողմէն եկող հասնող թագաւորներ, թագուհիներ, դուքսեր, դքսուհիներ, իշխաններ, իշխանուհիներ, Ռոյալթիներ, կուլտեր ամենքն ալ հաւասարապէս Արեւելքի աղքատի մը ծակ աչքերով կը դիտեն այս մեծաքանակ տեսարանը, առանց երբեք յագնելու:

Իր սեզօնին ամենէն տաք ժամանակները՝ այսինքն հոկտեմբերի վերջերէն սկսեալ մինչեւ նոյեմբերի սկիզբները Մօնթէ Գառլօ իր շրջականերով մէկտեղ միջին հաշուով ամիսը հարիւրէն հարիւր քրտան հազար հիւր կընդունի և ընթերցողը ինքնին կարող է դատել թէ այդ տոնն ինչպիսի ցուցահանդէս մըն է, որ կը պարզուի խաղաւորին շուրջը:

Բանաստեղծօրէն խօսելով, նոյն իսկ ատ ձմեռ ատենն է, որ սոխակն ու սարեակն անհամար երամակներով կուգան՝ դէս ու դէն օդը թնդացնող միզիքներու խառնել իրենց երգը և իսկապէս երկերը ընելով դարձանային վարդափայտ մը, թե ու թեիչ տալ տարփաւոր զոյգերու, որ ու ծա-

ռին շուքին տակ, նա շուրին երգերը լիովին վայելին բնութեան ու մարդկային հանճարի արտադրած անկարագրելի հմայքը:

Ահա տոնում լամբարներու լոյսը, աղամաններու փայլը և այդ ամենը նսեմացնող բիւրուսի հուրի ներու նաղն սւ գեղ կարծես կը վերացնեն կը տանին մարդը այն պիտի տեղ մը, ուր չէ ժպրհած մերձեանալ մահկանացուն ձեռքը և Գերագոյն էակն է, որ աշխատած է հոն՝ հակառակ իր ամենակարողութեան, անյիշատակ դարերէ ի վեր և հազիւ ուրեմն դեռ երեկ լմնացած այդ առասպելական երկրին ծառին ու ծաղիկին, օդին ու շուրին, քարին ու բոյսերին, գեղին ու լոյսին միջեւ տիրող այս մեծափառ ներդաշնակութիւնը:

Ահա ասանկ տեղ մըն է, որ մանաւանդ վերջին տարիներ ըսկած են մեծ թուով յաճախել մեր դժբաղդ ազգակիցներն ալ: Սակայն ամեն անգիւր որ գացած են մինչեւ հիմայ Արեւելքէն ու ամեն անգիւր որ պիտի երթան վստահաբար գիտեմ թէ ս'չ հարաւային Ֆրանսայի օդէն ու շուրէն օգտուելու և ոչ ալ այդ անդուգական երկրորդ տեսնելով պարզ հետաքրքրութիւն մը գոհացնելու համար է, այլ պարզապէս խաղաղութիւնը մը շինելու:

Մտնենք ուրեմն խաղաւորներն ու հետեւինք այդ նիհար թէ պարարտ զոհերուն, որոնք տեսակ մը ապուշ համակերպութեամբ իրենց նախորդներուն հետեւէն վերջերին կ'երկնցնեն ու խաղաւորին դանակը կը մուրան հատու և անողորմ:

(Շարունակելի)

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ ՀՐԱՏԱՐԱՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

«Տիգրիս»-ի վերջի երկու թուերով որոշապէս յայտարարուեցաւ Ամերիկայի Հայ Հրատարակչական Ընկերութեան լուրը, ահա սոյն կազմակերպութիւն կը աւետէ իւր գոյութիւնը մասնաւորապէս Ամերիկայի մէջ գտնուող հայրենեաց զաւակներուն:

բաւաւոր սրիկայի մը պէտքը անհրաժեշտ էր:
«Գառլօ, գառլօ, դուքն Պուտաբան Արեւելքի տեսնելու հպարտութեամբ մը:
— Ինչպէ՞ր, պահանջեց Նարին Յովհաննէս:
— Կ'աղաչեմ, աղերսեց Մինաս:
— Կուղ Սարգիսը:
Նարին Յովհաննէս ատ անունը լըսելով դո՛ւնակութեան արտայայտութիւն մը առաւ, իսկ Մինաս շնորհակալութեան պարտքը մը նետեց Պուտաբանի վրայ:
«Մեր Ակնի եւ շրջակայներու միակ ծաղիկն է անիկայ, կուղ Սարգիսը, ան միայն կրնայ վայելուչ ճարպիկութեամբ աս գործը զուլի հանել, հիմայ ուր որ է պէտք է գտնաբերել, գոչեց Նարին Յովհաննէս:
— Հիմայ ձեր փափաքը կը կատարուի, ըսաւ Պուտաբան, միայն թէ Մինաս աղան իր ծառան իմ տրամադրութեան տակ դնէ:
— Իսկո՞յն, վրայ բերաւ Մինաս ան-

Քանի որ մտադիր ենք ամբողջ ծրագիրը վերջէն հրատարակել իւր մանրամասնութեամբ առանձին տետրակով մը, այժմ կը բաւականանա՞ք միայն Նպատակն և Միջոցները հրատարակելով:

ՆՊԱՏԱԿ

Ամերիկայի Հայ Հրատարակչական Ընկերութեան Նպատակն է մամուլի միջոցաւ Հայ գաղութիս մտաւոր զարգացմանը նպաստել, և ջանալ գերծ պահել զայն անբարոյականացուցիչ և ազգութենէ օտարացուցիչ ամեն ազգեցութեանէ: Հետեւաբար Ընկերութեանս ազգութիւնը պիտի ըլլայ շատագոյն կենալ Գերիստոնէական կրօնի և բարոյականութեան, Հայ ազգի և հայրենեաց սիրոյ արծարծման հայրենեաց փրկութեան գաղափարի ուսումնասիրութեան, ընտանեկան և ընկերական կեանքի ազնուացման, և այն ամեն շինիչ և լուսամիտ գաղափարաց տարածման, որք կը բարձրացնեն Հայ գաղութականութեանս գիրքը քաղաքական աշխարհի մակարդակին և կը կապեն զմեզ հայրենիքի հետ:

ՄԻՋՈՑ

Ընկերութիւնս իւր նպատակի իրագործման համար պիտի հրատարակէ գիրքեր ու տետրակներ, հիշմանկութիւն կամ թալիսմանութիւն, նաեւ մի շարք թալիսմանութիւն իւր ուղղութեան իբր օրկան, և որովհետեւ այսօր Ամերիկայի մէջ հրատարակեալ «Տիգրիս» շաբաթաթերթի ուղղութիւն կը համապատասխանէր Ընկերութեանս ծրագրին, ուստի Ընկերութիւնս համաձայնութիւն գոյացնելով անոր խմբագրութեան հետ, որ թերթի անունը «Չայն Հայրենեաց» կոչելով Ընկերութեանս հրատարակելի թերթը ըլլայ:

Ահա՛, Ընկերութեանս նպատակը՝ բարձրացնել, պատրաստել Հայ ժողովուրդը: Մենք այս նուիրական նպատակի առջեւ իբրեւ

կամաւոր զինուորներ զոհուելու պատրաստ ենք, սակայն այս մեր անձնուիրութեան հետ մէկտեղ օգտակար բաշխութիւն մը ունինք, որ կուզենք կանխաւ խոստովանել թէ՛ մենք այս երկար և խորտաբորտ ճամբէն դժուարութեամբ պիտի կրնանք նպատակին հասնիլ եթէ մեր շուրջ գտնուող ազնիւ ազգայնիկներ իրենց մտքով, օրտով, և գրամով չօժանդակեն մեզ:

Կուզենք օգտակար ըլլալ, կըզգանք թէ տարբեր տարբեր տարբերութեան որ կուզենք բան մը հասկցնել, հոգիներու սրտերու և մտքերու հետ է որ գործ պիտի ունենանք:
«Չայն Հայրենեաց» ունենալով իր որոշ ուղղութիւնը ու գաղափարի կուսակցութիւնը, որ և է ծանօթ կուսակցութեան չի պատկանիր, հետեւաբար իր էջերը միշտ բաց պիտի թողու օգտակար հարցեր արծարծող գրութիւններու առջեւ ուր անձնական ու սամուլական խնդիրները գործ ունենալու չեն, ուր տղայական անփորձ կեանքերը բեմը ելլելու չեն, աւերելու ու արշալոյսէ մեր ազգային ու եկեղեցական սրբութիւնները: Հոս ուրեմն լուրջ փորձառութիւն, գործնական ազգասիրութիւն և մարմնացած քրիստոնէութիւն ու բարոյականութիւն հրապարակ իջնելու են, Հոս կուզենք տեսնել Հայ կարող գրողը, Հայ ազատամիտ եկեղեցականը. Հայ պատուելին, Հայ վաճառականը. Հայ լուրջ յեղափոխականն ու Հայ համեստ կինը:
Ամերիկայի Հայ Հրատ. Ըն. Խոյսեան Վարչապետ

«ՌԻՍԻՆԻՔ»-ԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԵ

ԻՐԱՆԻՆԻՔԻ մէջ Դ. օր կարգացի Ռուսմանյի ստորագրութեամբ նամակ մը. նամակագիրը «սեղացի» ու «գրեցի» տալով ինչորոշ ծագումը ցոյց տալ ջանացած էր, բայց ոչ առանց աչառու թեան որ ցաւալի է նախորդ. նամակագիրը գրեցի ինքու վե-

(*)Սոյն նորակազմ ընկերութեան յաջողութիւնն եւ յարատեւութիւնը կը մաղթենք:

Խմբ. ԻՐԱՆԻՆԻՔԻ

ԲՈՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ (42)

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՀԱՅ ԿԵԱՆՔԷ ՊԱՏԿԵՐ ՄԵ

— Խ. Խ. —
ՄԱՍՆ Բ.
— Թ. —

Դեկտեմբերի 6ն էր. այդ օրը դաւաճան Մինասը, որ արդէն քաղաքացի քանի մը երիտասարդներու դժբաղդութեան պատճառ եղած էր, տուն հրաւիրեց իր սրտակից բարեկամներէն Պուտաբանը եւ Նարին Յովհաննէսը:

Յորեկի ժամը 6ին դաւաճաններու խմբակը Բարմաքեան ընտանիքի այնքան պատուաւոր տան վերնաշարի հիւրանոցը ժողովուած էր, Մինասի առաջարկութեամբ, Հրանդը ան գիշեր առեւանդելու ծրագրի մասին վերջնական որոշումը տալու համար:

Բիզա էֆ. իրենց հետ էր. ուրեմն կառավարական միջամտութիւնն ո՛ր և է վախ չունէին. խնդիրը ճարպիկ առեւանդելի մը վրայ կը դառնար. համ-

պատմելի ցնծութեամբ եւ դուրս ելաւ. «Վայրկեան մը ետքը Մինասի ծառան երեւցաւ տիւրը ինք. Պուտաբան անոր հրահանգով առաւ որ երթայ խաչատուրի սրճաւանը կուղ տեսնէ իր կողմէն եւ զայն հետը առած իր մօտը բերէ:
Մասնաւոր մեկնեցաւ.
«Սր մը առաջ եթէ նպատակին հասցնող բարեբաղդ պիտի համարիմ ինքզինքս, նկատել տուաւ Մինաս:
— Եթէ կուղ համակերպի մեր իրեն ընելիք առաջարկին՝ աս գիշեր իսկ գործը կարգին է, պատասխանեց Պուտաբան:
— Ի՞նչ կարծիքով, Հրանդը փոքր Արմատան տանելով հոն բռնի քեզ հետ պահելու է, ըսաւ Նարին Յովհաննէս:
— Հապա ըստնայ ո՛րքի՛ն պիտի գտնանք, հարցուց Մինաս:
— Ատ բանն ալ ինձմէ գիտցէք, պատասխանեց Պուտաբան:
Մինաս ուրախութիւնէն պիտի խենդենար, չէր գիտեր ինչպէս շնորհա-

կալութիւն յայտնել իր երկու դաւաճան մտերմներուն:
Կէս ժամ չանցած Մինասի ծառան իր յաղթական մատքը գործեց. անոր կը հետեւէր մեղրաչափ հասակով թխաղած ու կամբջուռն դաճած մը: Ձիւքը տեսնողը առաջին անգամէն իսկ որքան ալ դաժան գէժքի վարժ ըլլար, անկարելի բան է որ ռոտկուով չհամակուէր, իսկ յոնքերը մոտենալով հատու թեամբ կ'աչքերուն վրայ մայր հովանի կը ձգէին, աչքերը բաւական լեցուն անհամեմատ երեւոյթով ոսկրուտ երկին տեղեկութիւնը առել կը չեղէին իրենց բոց կանաչ թիւրթով, որոնք գիշերակ ծիածանին մէջ անդադրում կը դառնային ու կը դառնային. խոշոր գլուխ մը ուսերուն վրայ հպարտ կը ցցուէր գէպի ետ, սապատի մի թիւթն հետք կը նշմարուէր կոնակին վրայ:
Ինքը երեսուն տարեկան կար:
Հապա երկու տարի է որ այդ աշխարհիկ արարածը երեւցած էր Ակնի մէջ: Ինքը անգործ կը մնար. վրան

րազմած թերութեանց թուումին մէջ
կը չափազանցէր. երկրորդ որ մասնա-
ւորներու մոռութիւններուն ընդհանու-
րի գրոշմը կուտար: Այս երկու կէտե-
րուն մէջ նամակագիրը չափազանց սու-
նիրաւ գտայ եւ չեմ կարծեր որ ամեն
Ռուսներէք մեր գաղթականաց վրայ
բնդհանուր առումով այդ հաւատքը
կազմած ըլլայ. եւ նոյն իսկ որոշապէս
գիտեմ թէ գտնուած են ու կան բազ-
մաթիւ տեղացիներ, որոնք տեղական
այլ եւ այլ խնդիրներու մէջ գրեցի-
նէրու շատ մը դիտողութեանց ու քնն-
նադատութիւններուն իրաւունք տու-
ած եւ իրենք ալ անոնց հետ գտա-
լիս լինելով գործառնութեանց դէմ. այս
իրողութեան իբր ապացոյց միայն մէկ
օրինակ մը տամ կը բաւէ: Անցեալ
տարի նոյն իսկ Ռուսչուքի մէջ մէկ
քանի թաղականներ ու հողաբարձու-
նէր միացած՝ իրենց հետ ունենալով
հաւաք մեծփոր քահանայ. երբ Սապո-
փոյնի անտպայ արարքներուն աչք
կը գոցէին, հակառակ դրսեցոյց բազ-
մաթիւ բողոքներուն գտնուեցան թա-
ղականութեան եւ հողաբարձութեան
մէջ Տիար Սարգիս Գուլուսեանի նման
ազնիւ ու ուղիղատ անհոգիներ որք
բարձրաձայն բողոքեցին այդ տեղացի-
նէրէ բաղկացած գումարաններու դէմ ու
տարբերուն փոշին թօթափելով զըզ-
ուանօք հրաժարեցան իրենց պաշտօ-
նէն: Ուստի երբ կան բազմաթիւ տե-
ղացիներ որք գրեցիներու քննադա-
տութեանց կը ձայնակցին, սա կը նը-
շանակէ թէ դրսեցիք միշտ անիրաւ
քննադատներ չեն, այլ կը ջանան տե-
ղացիներուն չղիտցածը սովորեցնել ա-
նոնց յօգուտ ազգին. բայց մեր գրե-
ցիներէ ոմանց երբեմն ա՛յլ իրաւ քննա-
դատութիւնները երբ տաղտուկ պատ-
ճառեն պաշտօնեաներու կամ անհատ-
ներու, առոնք իրաւունք չունին «ա-
մեն քննադատութիւն անիրաւ է եւ
բոլոր գրեցիք անիրաւ քննադատներ
են» ըսելու, ինչպէս որ պ. Ռուսչուք-
ցին այս եղակապաթեան կուգար, որ
շատ սխալ:

Դատով գաղթականներու վերադարձ
անձնական թերութեանց, Ռուսչուք-
ցիք բնաւ իրաւունք չունին գտնու-
ածը անուանելու, զի ընդհակառակը
գաղթականները Պուլկարիոյ ամեն կողմ
կը տեսնուին իբրեւ ժրջան մշակներ,
լուրջ վաճառականներ, տոկոսն աշխա-
տողներ. բայց ասով հանդերձ ան-
նշան բացառութիւններ կրնան ըլլալ:
Գաղթականները չոսյլ, գինեմու ու
զուարճաւոր կանուանուին եղեր Ռուս-

ճուքցիներէ. այս ալ ընդհանուր առու-
մով սխալ է. այս երեք թերութիւննե-
րը հայկական նկարագրին բողոքովին
հակառակ ըլլալով ոչ մէկ օտարազգի
եւ ոչ մէկ հայատեաց օտար մը չէ կա-
րողացած հայոց գոնէ մէկ մասին վերա-
գրել այս երեք թերութիւններէ մին.
կրնան քիչ թիւով գինեմուներ, չոսյլ-
ներ ու զուարճաւորներ ըլլալ. բայց
այնպիսիներն ալ հազարաւոր հայերու
մէջ հազիւ մասի վրայ համուկուր չափ
կրնան գտնուիլ. եւ կրնամ ըսել թէ
ռուսճուքցիներու հետ բաղդատելով հա-
զիւ համեմատական թիւ մը կը կազմեն:
Եթէ Պ. Ռուսճուքցին գաղթականնե-
րու սրճարաններ շատ յաճախելէն կը
հետեցնէ չոսյլութիւն, զուարճաւոր-
ութիւն եւ գինեմուութիւն, շատ կը
սխալի, զի խեղճ գաղթականը տուն
չունի, ընտանիք չունի եւ կամ տա-
նը մէջ նստելու տեղ չունի, ո՛ր թող
երթայ, բնականապէս իր հայրենակից-
ներուն սրճարանը կերթայ եւ հոն
զինք մտաւորապէս ժամը կապանէ.
գաղթականը շանքաններ չերթար այդ
զուարճութիւնը իր ռուսճուքի աղգա-
կիցներուն կը վերապահէ:

Պ. Ռուսչուքցիի նամակին ուրիշ կէ-
տերուն ալ չեմ ուզեր պատասխանել.
միայն սա խօսքերով կը վերջացնեմ թէ
ամեն հասարակութիւն իր մէջ կը պա-
րունակէ խենդի ալ խելօքներ ալ.
այս տեսակէտով ճշմարիտը խօսած ըլ-
լալու համար կը պարտաւորեմ ըսել թէ
ո՛չ տեղացի գրեցիներն եւ ոչ գրեցի-
նէր տեղացիներն ըսելու բան մը ունին, մի-
այն սա տարբերութիւնը կայ որ Տաճ-
կաստանցի հայը սաստիկ բռնութեանց
տակ ապրած ըլլալով հանդերձ, շատ պա-
րագանքու մէջ աւելի ազատ եւ ըմբոստ
նշխարագրով մը կը գերազանց ազատ
Պուլկարիոյ մէջ ապրող իր եղբայրնե-
րը. ինչ որ ապագայ խոստացող ժողո-
վուրդի մը ամենէն աւելի ծափահարելի
յատկութիւնը պէտք է նկատել: (*)

Հին ԳԱՂԹԱՅԱՆ մը

ԼՐԱՔԱՂ

Պոլսոյ Պատրիարքարանի խառն
ժողովոյ վերջին երկու շաբթուան
գումարաւորներուն ու գաղտնի խոր-
հրդակցութեանց արդիւնքն եղած
(*) Այս առթիւ կը յայտարարենք թէ
ասկէ վերջ «Իրաւունք»-ի սխալները
գոց են գրեցիներ ու տեղացիի ճգնիմ
խնդիրներ յարուցանող գրութեանց առ-
ջիւ:

խանեց կուգը:
— Միայն թէ պատուաւոր խօսք
տուր որ մեզ արժանի կերպով գործը
պիտի յաջողցնես նկատեց Յովհաննէս:
— Եւ եթէ յաջողցնես վարձքդ գոհա-
ցուցիչ պիտի ըլլայ, ըսաւ Մինաս:
— Եթէ չհաջողեմ ան ատեն ինծի
կուզ Սարգիս թող չըսեն, պատասխա-
նեց գաճաճը. — ես ոչ թէ չտէի այլ
փառքի համար ապրած եմ մինչեւ հի-
մայ. բաւական է որ ծանօթներս վրաս
վստահութիւն ունենան, ալ անկից
ետքը կրակը նետուիլ, ծովը նետուիլ
պէտք ըլլայ կը նետուիմ:
— Վստահ եմ վրայդ, խօսեցաւ Պու-
տաքեան. անցած տարի հոս Յովհանն-
էս աղա մը կար, ատիկայ աղջիկ մը
ունի Հրանդը:
— Հասկցայ, ընդմիջեց կուգը, — աս
աղջիկը պիտի առեւանդուի:
— Ապրիս տղաս:
— Ես մարդ չըլլամ, եթէ անկիւն ողջ
եւ առողջ ձեր ձեռքը չհասցնեմ:
— Աս գիշեր:

է վերջապէս յիշատակագրի մը
խմբագրութիւնը որով Պատրիար-
քը, յենով վարչական կրկին ժո-
ղովներու որոշման վրայ, հայ ժո-
ղովրդեան անտանելի կացութեան
բարեօրոշմը խնդրած է Սուլթա-
նութեն: Օրմանեան բերանացի
յայտնած է Սուլթանին թէ ինք ալ
զին աչքէն ինկած է. և եթէ Ն.Վ.Ե.
հափառութիւնը կանխաւ առա-
ջարկուած խնդիրքները մերժէ,
ինք (Պատրիարքը) և վարչական
ժողովները որոշած են վերջնակա-
նապէս իրենց հրաժարականը տալ:
Կը շնորհաւորենք խառն ժո-
ղովը իր այս վճռական քայլին
առթիւ, միայն կը մտախնայ որ
ժողովականք գիտնան մինչեւ վեր-
ջին կէտը յարգել տալ իրենց ու-
րոշումը Օրմանեանի, որ չենք
յուսար թէ իր յայտարարութեան
ու պահանջին վրայ անյողողղ
մնալու քաջութիւնն ունենայ:

— Փորձութենսի (յիմերիկա) Հա-
յոց Հոգաբարձութիւնը հանգուց-
եալ վաղինակ Ծ. Վ. Սիսակեանի
գերեզմանին վրայ շերիմ մը կանգ-
նեցնել որոշելով, ընդհանուր հայ
գաղթականութեան կը ծանուցանէ
որ փափաքողք մասնակցին հան-
գուցելոյն շերիմի ծախուց:

Պուլկարահայոց մէջ ալ խոր-
հրդներ կային որ շերիմ մը կանգ-
նեցնել տրուի ողբացեալ Մկրտիչ
վարդ. Տէրունեանի գերեզմանին
վրայ: Այս եկեղեցականն ալ Սի-
սակեան վարդապետէ ոչ նուազ
ազգանուէր կհանք մը ունեցած է,
մանաւանդ աշխարհական եղած ու-
տեն. իսկ նկատելով իր եղբա-
կան մահը, նա իսկապէս նահա-
տակ մը եղած է. ուստի անոյ
յիշատակը գոնէ վէճով մը յարգել
Պուլկարահայոց մանաւանդ վառ-
նացուց պարտքն է:

— Անցորդ մը մեզ կը նկարա-
գրէ տխուր գոյներով Սուլթանի
Ազդ. վարժարանին վիճակը, ուր
5-6 տարեկան տղաքներ միայն կը
յաճախեն եղեր. իսկ տեղացի հա-
յերը ազգային վարժարանէն աւե-
լի Ռուսմանական վարժարաններու

— Միայն թէ կառավարութիւնը գոր-
ծի չը խառնուի. թող թէ անոր խառ-
նուիլը ինծի համար նշանակութիւն
չունի. բայց վերջապէս գործը քիչ մը
զփուարութեան կը հանգիստի:
— Այդ մասին անհոգ եղիր, գիտես
որ կառավարութիւնը մերն է, հաստա-
տեց Պուտաքեան:
— Հիմա կարգն է որ վարձքի մա-
սին ալ քիչ մը խօսի՛ր, ընդմիջեց
Մինաս. — եթէ կրցար Հրանդը ողջ
եւ առողջ ձեռքս յանձնել, քեզի տա-
նեւէնից օսմանեան ոսկի կայ:
— Միայն թէ այդ ստակէն դուրս պի-
տի ըլլայ, ընկերի մը յոգնութեան գի-
նը, որ գիշերս ինձ պիտի աջակցի որ-
սը առանց ձայնի ձեռքերնիդ հասցնելու
համար:
— Հինգ ոսկի ալ անոր կայ:
— Իրաւ որ առատաձեռն մարդ ես
Մինաս աղա, խօսեցաւ Յովհաննէս:
— Ժամը գիշերուան 4ին (թրք.) մենք
մուտքը պիտի գործենք եւ կէս ժամ
ետքը ամեն բան վերջացած պիտի ըլ-
լայ:

զարգացման և մինչեւ իսկ կառուց-
ման հոգ տանելու աստիճան օտա-
րամուրթեան մատնուած են:
Նոյն անցորդը կը տեղեկացնէ
թէ տեղւոյն քահանայ տէր Յով-
հան Մանգալուի իր ջանքերուն
ապարդիւն մնալուն պատճառաւ
վճարելով, ամիս մը առաջ հրա-
ժարականը տուած է Հոգաբար-
ձութեան. ուստի այժմ ասպարէզը
մնացած է միայն Տ. Արսէն վար-
դապետի. տեսնե՛ք հոն ի՞նչ ար-
դիւնք ցոյց կուտայ:

ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԻՏ

Իքի հափթա մուգատեմ Սուլ-
թանըն ճուլուսը մինասիպէթի ի-
լէ թիւրքիատա հէր պիր միլլէթէ
ու մէլհէյէ մէնսուպ քիլիսէլէրտէ
վէ իպատէթհանէլէրտէ Սուլ-
թանըն էօմր ու իպպարնըն թէմ.
տիտ ու թէլիթի իշիւն տուայար
օգունմուշ վէ իւհիլէր թէլէնիլմ
օլընմըշ ըտը. քէլա թիւրքիատա
թապ ու նէշը օլընան ճէրիտէլէր
ու ըէսալէլէր՝ Սուլթան Համիտին
ճուլուսը իլէ կէօհա միւլք էհհա
օլմուշ, միլլէթ ու տէլլէթ մէսուտ
վէ միլթէրազգը պիր հալէ վազ
օլընմըշ, էօլլէքի մէմալիքին հէր
պիր թարափընտա ասալէթ, մէ-
սուտիլէթ ու սաստէթ հիւքմ ի-
տէյօր կիպի մէտհ ու սէնալէրէ
սուլթանլար վէ սահիֆէլէր տօլ-
տուրմուշլար ըտը. ֆազլթ հալը
հազըզաթ կէօլ էօնիւնտէ պու-
լընտըլընտան էհալինին պիւա իս-
թիմա՝ անլէրի իսթիհարքեարի
պիր թապլէ օգուլուպ, պիր թա-
րաֆա ակմազտա օլտըլընա Սուլ-
թան քէնտիսի տախի գանմըշ
տըր. վէ տիլէլ թարաֆտան քէն-
տիլէհիտէ օլընան պու մէթա-
նէլլէրին կիթիթքէ արսի սէ-
մէրէ հասըլ իթիլիլինի ֆէհմ իթ-
մէկէ պաշլամըշ արը. իշթէ շու-
ահպար միւլէվլէնէ վէ միւհիլթէ-
տէն իսթիլիլաս օլընմանըն պիր
թարիքիլի պիր շարէսիլի արա-
յուպ պուլմազ մագսէտի իլէ Սուլ-
թան շու սըրա հէր կիւն վիւքէ:

— Ես ալ ձեզ պիտի հետեւիմ մինչեւ
տուն եւ հինգ վայրկեան հեռաւորու-
թեան վրայ Պուտաքեան եւ Յովհան-
նէս էֆէնիներով պիտի սպասեմ կառ-
քով մը:
— Վճռուած ու վաւերացուած, վրայ
բերաւ Սարգիս ինքնավստահ թափով
մը, ժամը 2ին ինքնատուրի սրճարանը
կը սպասեմ:
Այս կարգադրութեանէն ետք Մինաս
իր ծառային հրահանգ տուաւ որպէսզի
օղի բերէ: Ժամէ մը ետք դաւաճանե-
րու խմբակը օղիի ազդեցութեան տակ
թուլացած մրափելու սկսած էր. կու-
զը այս պատուական առթիւն օգտուե-
լով, Բաքուի արժանի ժարպիկութեամբ
առանձին՝ մօտ մէկ քաշ օղի պարպեց
ստամոքսը համադամներով պարարտելով
որոնք սեզանին վրայ կը հանգչին եւ
որոնցմէ ճաշակելու համար դաւաճան-
ներու խմբակը ուժ եւ ատեն չէր ու-
նեցած:

Շ. Կառնարակեան
(Շարունակելի)

լա վէ վիւզէրասընը սէրայը հիւ-
մայունա թէճէմմիւ իտուպ միւզէ-
քէրաթտա պուլընըյօր: Պագաթ
պու միւզէքէրաթըն ասըլ մագսէ-
տի միլլէթ ու մէմալիքի զավալ-
տալ գուրթարմագ մը տը՛ր, եօգ-
սա Սուլթան հալընըզ քէնտի նէֆա
ու մէսլէքինին թէմինինի մը տիւ-
շիւնիօր: Իլմիրտէ վէ Սթան-
պօլտա վուզու պուլան սօն թէվ-
գըֆաթ ու թէզնիգաթ նազարը
թէտզըզա ալընըր իսէ, էլան պու
կիւնէ գատար Սուլթան հալընըզ
քէնտի նէֆասինին վիգայէսի իշիւն
կէնճ թիւրքէրին վէ էրմէնիլէրին
վիճուտինի գալտըրմագտան մաստէ
պիր մագսէտէ խըզմէթ իթմէտիկի
անլաշըլիօր: Էվվէթ Թանըն ըՍ-
թանպօլ մուխպիրի վէ պիզիմ Բա-
րիս մուխպիրիմիզ կէնճ Թիւրք-
էրին խտտալարընա քիֆայէթ
վէրիլէճէկինի Եըլաըզտա մէճիսի
վիւքէլա թէճէմմիւ իթմէքտէ օլտը-
ղընտան հըսս իտէյօրլար իսէտէ,
շու. կիւն շու սըրա Թիւրքիատա
իճրա օլընմագտա օլտն թէզնի-
գաթ վէ մուամէլաթ պու զաննըն
մուզայիրինի իսպաթ իթմէքտէ
տիրլէր: Պինաէն ալէյհ գանուըն
էսասիի օսմանինին (օսմ. սահ,
մանագըութիւն) եէնիտէն մէվգիի
իճրայա վազ օլընաճաղընա գա-
րար վէրիլմիշ օլտըղընա տայիր
չըգան հապատիսին էսասըզ օլտը-
ղընը զանն իտէրիզ: Պիզ պու
զաննըմըզտա իսրար իտէճէկիզ.
զիրա Սուլթան Համիտին իհտաս
իթտիկի ահվալը մէլունէ հէր
կիւն կէօզիւմիւզին էօկիւնտէ պու-
լունմուշ իքէն պիզ օ՛ առամճըզ-
տան էյլիք պէքէյէմէյիզ վէսսէ-
լաւ:

ՄԻԻԹԵՆԵՎ ՎԻՅԷ

Սթանպօլտան Սըֆիա իւզէրի սեպ.
1½ թարիխի թԱՆԱ Վէրիւէն պիւր թէ-
ւէկրաֆ պիւտիւրիյօր :

«Բերենս Նիքոլանըն Սթանպոլ-
տա պոլլընաղը էսնատէ [Երլաղ
սարայըն Արնավուտլարընտան սէ-
քիզ քիչի՝ Գարատաղ սինօրը ճի-
վարընտա պոլլընտն արնավուտ գա-
պիլէլէրինի թէչվիզ իտուպ, Գա-
րատաղ թօբրաղընա թէճամուղ
իթտիրմիչ օլտըգլարընտան տիւն
սիւրկինէ հօլլնտըլար»

«Էրմէնի միւլէթի տալանը մազ հալէ տիւշար օլտըղըն տան տօլայը Բաթրիգ Սուլթանա պիր պէյաննամէ թագոտիմ իթտի, վէ պու հալին խաֆիֆլէնմէսինի թալէպ էլլէտի: Բաթրիգ լիսանէն պիլտիրտիքի՝ քէնտիսի միւլէթին կէօզիւնտէն տիւշմիւշ օլուպ, էկեր ղաթը շահանէ էվվէլքի թալէպլէրի գապուլ իթմէյէճէք օլուր իսէ, խառն ժողով վէ քէնտիսի իսթիֆա իթմէք իշին գարար վէրմիշլէր տիր:»

—Էրմէնի վէ կէնճ-Թիւրքիա
մէսէլէլէրի Թիւրքիաւան զիյաւտ
Հոլանտա հիւքիւմէթինի յիւմի-

իւր ալթ իւսթ իթմէքտէ տիր ,
 Գօնփէրանս էսնասընտա Մ . Մի-
 նաս Չիրապա վէ Մ . Աննեղեանա
 գարշը Հոլանտա հիւքիւմէթինին
 թուլթմըշ օլտըղը Հարէքիւթընա
 պէճասընտան տօլայը աօք . Քիւյ-
 բէր վէ տիկէր մուխէլիֆ Ֆըրգա
 րէյիսլէրի Հոլանտա գապինէսին
 գարշը շէտիտէն միւնազաատա
 պուլընմագտա տըրլար , Հա Հէյ
 կազէթալարը վէ մէպուսլարը պի-
 լա իսթիմնա մինիսթէրլէրի մուս-
 խէզէ իթմէքտէ տիրլէր , Մէճիլիսի
 մէպուսանըն իւր իճթիմասընտա
 աօք . Քիւյբէրին՝ Մ . Չիրապա ի-
 տիլէն Հազարէթտէն տօլայը՝ գա-
 պինէյէ գարշը իտէճէկի իսթիճ,
 վապալթ մինիսթէրլէրին տէյիշմէ-
 սի իլէ նէթիճէբէզլիր օլտաղը
 զանն օլընմագտա տրր ,

— Շարաւիթա կէօրէ Գարատաղ
Բրէնսի Սլանպօլտա իքէն Օսմ.
պանդասընտան իսթիգրազ իթմէք
իսթմիշ վէ Սուլթան տախի մա-
նէն Բրէնսին լէքլիֆին լէքլիտ
իսթմիշ իսէտէ Պանդա Սուլթանըն
սէօզլէրինէ էմնիյէթ իթմէյուպ,
մատտի լէմլինթ իսթմիշ տիր :

— Ֆիլիբիսիլիէրտէքի ամերիգա
օրտուսընն զօմանտանը ժէնէրալ
Օլթիս պիր իլաննամէ նէշը իտուպ,
թէքքի սիլահէ թէսլիմ օլան ա.
սըլարա օնպէշէր տօլար վատ իթ.
միշ իտի : Մէզքիւր իլանտան պէ.
րու իքի ա յէշմիշ օլմաղէ, եէր.
իլիէրտէն եալընըզ 15 քիշի ժէնէ.
րալըն թէքիֆինէ իճապթ իթ.
միշ տիր : Ամերիգալըլար պու
թէտպիր իլէ տէ հիշ պիր ֆախտէ
հասըլ իտէմէտիլէր . ասըլար իսէ
սէպաթլէ սիլահարը ելլէրինտէ
մէվզըլարընը վէ վաթանըն սէր-
պէստիլէթինի մուհաֆազա իթ.
մէքտէ տիրլէր :

— Թրանսվալ հիւքիւմէթի ին-
լիլլէրանըն իւլթիւմաթ ումընա
պիր ազ միւրայիմանէ ճէվապ վէր-
միշ յաւըլընը ճէրիտէլէր եազըյօր.
սոն իխպարաթա պիւսէն , մուխ.
թէլիֆ պիր զօմիսիօն թէշքիլինի
Թրանսվալ զապուլ իթմիշ վէ
ռէյ վէլմէք հազգը իշիւն 5 սէնէ-
լէ միւլգապիլ 7 սէնէ կէչմէսինի
լէ քէզա 1884տէքի ահտնամէյէ
ռէալէթ օլընմասընը թէշքիֆ էյ-
էմիշ տիր :

ፊኮኮሮኮህያህ ሁሉንም

— Դիւր այ մուգատտեմ վարնա-
տան Սլեմնպօլա կիթմիչ օլան միլ-
էթտաշլարըմբզտան պաղը քէսան
վվէլքի կիւն կէրի կէլտիլէր .
պոնւարըն ըիվայէթինէ էօրէ ,
լաթօրտան չըգան էրմէնիլէր ըՍ-
թանպօլտա տօղըու Պապը զապ .
թիայէ կէօթիւրիւուպ թէվզըֆ
թիլիլիլէր վէ 15-20 կիւն մահ-
պուս գալտըգտան սօնրա գարօրա
թօյուլուպ , թէքըար թիւրքիա ,
տան իլրաւ օլընըլար ըմը . պու
գայտէտէն հալընըզ գատընլար
իւսթմանէ թուլթուլմագտա տրր :

—Քէզա թիւրքիատա պուլընան
էրմէնիէրին խարիճէ չըզմալարը
զաթիէն մէնն օլընմըլ տըր . պո
խուսուստա գատընլարա իսթիւննա
եօզ տըր : Սէնէլէրտէն պէրու
վարնատա պուլընան պիր զաթ
զէվճէսինի պուրայա կէթիրտմէք
իչիւն չալըչուպ , նիհայէթ իւշ
այ էվվէլ զէվճէսի մէմէքէթտէն
չըգարագ Սամսօնա գատառ կէլ-
միշ իսէտէ , հիւքիւմէթի մահալ
լիյէ մէրգումէյէ բասարթըթ վեր-
մէյուպ , իւշ այտան պէրու սէֆիլ
գատընը էվլատլարը իլէ խան քէօ-
չէլէրինտէ բէրուչանիյէթէ տիւ-
չար իթմիշ տիր :

—Պոլստանն ազտէմ պուրտան
Սթանպօլա կիտուպ 47 կիւն մահ-
պուստա գալտորգտան սօնրա թէք-
րար վարնայա կէօնտէրիլէն պիլ
էրմէնիւնի իֆատէսինէ նաղարէն,
նէֆու թիւրքիա վիլայէթէրէն-
տէն Սթանպօլա կիթմէք իսթէ-
յէնլէր իչիւն տէրէճէսիզ միւշքի-
լաթ վար տըր . թէքրտաղտան
գարբուզ, վէ իզմիտտէն պալըզ
Սթանպօլա նազլ իտէն գալըզճը-
րազ թութուպ չըմէնտըֆէրլէ մէմ-
էքէթլէրինէ կէօնտէրիօլլար, վէ
գայիգտաքի մալլէրիւնի սըմ-
սարլար վասիթասը իլէ սաթտը-
տուպ կէրէք բարալարընը վէ կէ-
րէք գալըզլարընը թիւրք գալըզ-
ճըլարը իլէ մահէլլէրինէ կէօնտէ-
րիօլլար, իչպու թիւրք գալըզ-
ճըլարըն Սթանպօլա ափաէթլէրի
իչիւն չըմէնտըֆէլ, իճրէթիւնի հիւ-
քիւմէթ էօտէյօր :

— Բէզա Սլժանպօլտա պիր ա-
տամ քէնտի ահպապընը խանէսի-
նէ միօսաքիր տալէթ իմտիկինտէ
մէնգպուր տըր գարագօլա խապէր
վէրմէկէ, վէ գալտճաղը միււտտէթ
իշիւն իմգասը Թահիթընտա թէա
հիւտ իթմէկէ, աքսի հալինտէ կէ-
նէք ճէզաի նագտոյիյէ վէ կէրէք
մահպուսիյէթէ հիւքմ օլընըյօր,
իշլէթ հալ պէօլլէ իքէն թիւրքի-
տտա սայէի շահանէտէ իւմնի էմ-
նիյէթ պէրքէմալ բմր' . . .

ᑭᑭᑭᑭᑭᑭᑭᑭ

Ֆէխ. Արէնա Ֆէրտինանտ հազ-
 ւեթիէրի յախտոււլարը իւէ եարըն
 ուսնողա վէ անտէն վարնայա
 թէշրիֆ պուլուրաճազլար տըր :

— Բրէնն հազրէթէրինին պի-
րուս տիւշէսի իլէ իզտիվաճ իտէ-
նէկինէ տալիր շայի օլան հապա-
տիս կիթտիքճէ ճիտտիյէթ քէսոյ
տէյօր : «Թան»ըն պէյաճընա
պինտէն , միւթճէվէֆա Բրէնտէս
Մարիա Լուիզանըն վէֆաթըն-
տան պիր սէնէ կէշմիշ օլմազ իւզ-
է իզտիվաճըն կէլէճէք սէնէ
ճրա օլընաճաղր յուզարրէր իմիյ :

— Բազմաթիւ տեղերու վրայ
 ինքի հազարէնէ գարշը պէտք
 ինք մի ինք թէնքիլ ի թմէք ի-
 նն թրէսինն ետ իշմանն պիք-
 լըրէր իմի :

ՎԱՐԺՈՒՀԻ ԿՈՒԶՈՒԻ

Տոգրելի աղջկանց վարժարանին նա
մար կուզուի վարժուհի մը. որ կարող
նայ աւանդել հայերէն լեզուի հետ երկ
րորդական ուսումներ ու ձեռագործ,
չափաւոր ամսականով. փափաքողն ըլ
ղիմեն Հոգաբարձութեան նամակով:

ՀԱՆՐԱՆՈՅ ՄԵՔԵՆԱԳՈՐԾ
Վ.Ա.Ռ.ՆԱ

Ա. ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ
Տրակտան փողոց թիւ 1210

Ժամանակէ մը ի վեր երկրա-
գործական մեքենաներով զբաղած
ըլլալու պատճառաւ իմ մասնաւոր
գործարանս գոց կը մնար :

Այժմ կուգամ ծանուցանել լծ
ամին տեսակ կտրի մեքենաներ
համար մասնագէտ վարպետ մէ
քերիլ տուած եմ:

Գործարանիս մէջ կը նորոգուին
նաեւ շոգեշարժ եւ ջրաշարժ մ.
քեաններ, հեծանիւներ (պիսիքը)
գուլպայի եւ երկրագործական մ.
քեաններ, ջրհաններ ևն. զորս
նորոգելէ վերջ ելմէ մէկ տարուան
միջոցին արուին՝ պատրաստ եմ
վերանորոգելու: Նոր ջրաղացներ եւ
շոգիէ ազօրիքներ նոր ինոյոյ, կը
հաստատենք ընտիր կերպով:

ԱԵՐ Վ ԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄՈՅԻՄ ԲԱՂԱԲԻ

ՊՈՒԼԿԱՐ ՎԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՆԷՆ ԵՐԱՄԱՆԱԿՈՒՄԱՍ
Ա. ՊԱՐԳԵՆԷՆ Է 500,000 ՅԲ. ՈՍՄԻ
50,000 տոմսեր հրապարակ հանրած
են, որոնց 25,000-ը պիտի շահնդ հն.
տեւեայ կերպով. ներկայ տարւոյ՝
Յունիս 9/ին 1,500 թիւից 92,680 ֆր.
Թաւիս 7 1,500 » 135,180 »
Օգոստ. 4-5 2,000 » 241,780 »
Սեպտ. 3-4 » » 309,080 »
» 23-24 » » 363,250 »
Հոկտ. 13-31ոյ. 16000 » 3389,040 »

ՊԱՆԻՆԵՆ ԵՆ ՊԱՆԻՆՈՎԱՆԻՑ	ՓՆԱՐՈՐԴ	ՄԵԿ ԵՐ ԹԵՐԴ.
5	2.50ֆ.	1.25 ֆ.
8	4	2
10	5	2.50
14	7	3.50
12	6	3
8.60	4.30	2.15«
57.60	28.80	14.80

ՍԵՆՏԱՐԱՆԻ ԽՈՋԵԼՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ
ՄԵԿԱՆԱՆՈՐ ՏԽԱՐԱԳԻՐ ԴԱՐՔ.
ԽՈՒՆԻՐ ԳՈՐԴԱԿԱՐ ԽԵՐԻՆ ԳԻՏԱՆ
Մ. ՍԱՐԳՍԻԱՆ. ՎԵՐԱԴՐՈՒՄ

[illegible]

Ծ. — Բ. Շրջակայ քաղաքներէն եւ
կամ յանձնարարութիւնք չ'աւթով կը
կատարուին:

ԲՈՒԼԻ ՔՕԼԵՔՍԻՈՆ

Ռուլի սքանչելի քօլէքսիօն սը
ծախու հանուած է, աւելի քան
երկու հազար բուլբրով, որոնց մէջ
բազմաթիւ հազուադիւրեայներ. մի.
այն քօլէքսիօնը առանց բուլի,
կ'արժէ 50 ֆրանք,

Գնել փափաքողները գիմին
խմբագրութեանս :

Отговорникъ Н. Драгулевъ
Печатница на Хр. Н. Войниковъ